

uersum **N**olentes at introire in te-
plum non poterant. eo quod lignum in-
transuerso portaret. **E**t exposuit ei
d. ibi sunt qui portant quod iugum iusticie
cum superbia et non humiliantur propter
quod remanent foris a regno. **Q**ui li-
gna incidit homo est in peccatis et
pro eo ut agat penitentiam non subtra-
hit de peccatis. sed addit iniquitates
iniquitatibus. **Q**ui autem aquam haurit
homo est bona opera faciens. sed quia cum eis
sunt mixta mala perdidit opera sua.
Vespere sabbati veniente die dominico
relinquebat opera sua pro sole et exte-
debat manus suas ad celum. donec
mane in die dominico sol ascendens faciem
eius illustrabat et sic residebat. **H**ec i-
vitas patrum

De sancto Agathon abbate

Agathon abbas pro trienni-
um lapide in os suum mitte-
bat donec taciturnitatem di-
sceret. **A**lius quoque frater cum intrasset
congregationem dixit intra se. **T**u et
asinus unus esto. **S**ic ergo asinus va-
pulat et non loquitur. **I**n iuriis patitur et
non respondet. sic et tu. **A**lius autem
frater a mensa expulsus nihil respondit.
Postmodum interrogatus ait. **P**o-
sui in corde meo quod equalis sum cani.
qui cum sedat foras egreditur. **I**nter-
rogatus. **A**gathon quod virtus plus
haberet laboris. **R**espondit. **P**uto non
esse tale laborum quale orare deum.
Nam inimici semper laborant eius orationem
interrumpere. **N**am in ceteris
laboribus homo aliquam requiem possidet.
Orator autem opus habet magni
certaminis. **I**nterrogatus. **A**ga-
thon a quodam fratre quomodo cum
fratribus habitare deberet. ait. sic

in prima die et non assumes fiduciam
Non est enim peior passio quam fiducia
Benitrix est enim omnium passionum
Dixit iterum. **I**racundus si mor-
tuos suscitaret non placeret alicui.
vel deo propter iracundiam suam
Frater quidam iracundus intra se
ait. **S**i solus habitaret ad iram non ita
cito mouerer. **Q**uadam vice dum vr-
ceolum aqua impleveret. **A**usus est. **I**m-
plevit secundo et **A**usus est. **T**ercio im-
plevit et **A**usus est. **Q**ui furore commo-
tus vasculum fregit. **I**n se autem fuerit
agnouit quia ab eodem deone iracundus
die sit illusus. **E**t dixit. **E**cce solus sum
et tamen ira me vicit. **R**euertar ego in
congregationem quia ubique laborum et ubi-
que pacis et adiutorio dei opus est.
Ecce non erant duo fratres qui multis annis
inuenire uersantes nunquam ad iracun-
diam poterant provocari. **Q**uadam vice
dixit unus alteri. **I**faciamus et nos litem
sic homines de mundo litem faciunt. **E**t ille
Nescio qualiter fiat litis. **E**t ille. **P**ono
in medio laterculum et dico meum est.
Tu autem dic. non sed meum est. et inde fiet
litis initium. **P**osita est ergo testa in
medio. dixit unus meus est. et alter
dixit. **N**on sed meum est. **S**ed ille ruit
Etiam tuum est. **T**olle ergo et vade.
Et discesserunt. nec inter se contendere po-
tuerunt. **E**rat autem abbas. **A**ga-
thon sapiens ad intelligendum. impi-
ger ad laborandum. parcus in cibo et
vestimento. **D**ixit autem secundum voluntatem
meam nunquam dormire. **R**etinens in corde
aduersus quemquam dolorem. nec dimisi-
si dormire alium habentem aduersum
me aliquid. **M**oriturus quam Agathon
tribus diebus mansit immobilis aper-
tos tenens oculos. qui cum pulsa-

retur a fratribus rñt. **I**n aspectu diuini iudicij assisto. **D**icunt ei **E**t tu times! **E**t ille in custodiendis mandatis dei virtute q̄ potui laboraui **E**t hō suz et nescio utz placuerūt opa mea dño **D**icūt ei. **E**t nō chdis de opibus tuis qz hm̄ deū sūt? **E**t ille **N**ō p̄sumo donec venero añ illum **A**liē enī sūt iudicia dei. aliter hoīm **C**ū aut̄ adhuc eū interrogare vellēt ait **O**stendite caritatē et nolite me cū loqui. qz occupatus sū. **Q**uo dicto statim spūz cū gaudio emisit. **U**i debāt enī eū salutantē colligentem spm̄ quēadmoduz hqs̄ salutet amicos suos dilectos **H**ec in vitas p.

De s. Barlaam

Barlaam cui⁹ hystoriarz Johannes damasc. diligentī studio cōpilauit opante in eo diuina gratia sanctū Josaphat regem ad fidem conuertit. **E**tenim cū vnīuersa india christianis et monachis plena esset. surrexit quidam rex prepotens noīe Auennyr q̄ christianos et precipue monachos plurimū persequebat. **A**ccidit autē vt quidaz regis amicus et in palacio suo primus. diuina om̄nitus gratia regiam aulam relinqueret et monasticū habitū introiret **Q**uod rex audiens et pre ira insaniens euz p̄ queqz deserta requiri fecit et vix inuentum ad se adduci mādaui **U**idensqz cū vili tunica coopertum et fame maceratum q̄ splendoris vestibus ornabatur et multis diuicij affluere consueuerat. dixit ei **O** stulte ac mētis perditē cur honorē in contumeliam commutasti et te ludum pueroz fecisti? **C**ui ille. **S**i hu-

ius rationē a me audire desideras inimicos, a te p̄cul abijcies. **R**ex aut̄ qui essent hm̄i inimici querente ait **I**ra et concupiscentia **H**ec enī impediunt ne vitas videat. **A**sside aut̄ ad audientiā dicendorz prudentia et eq̄tas **C**ui rex **I**fiat vt loqueris. **E**t ille **I**nsipietes ea q̄ sunt despiciūt q̄ nō sūt. **Q**ue dō nō sūt q̄ sūt app̄hendē moliant **Q**ui aut̄ nō gustauerit eoz q̄ sūt dulcedinez nō poterit eoz q̄ nō sūt. addiscē veritatē **M**ulta aut̄ illo de misterio incarnationis et fidei prosequēte. ait rex **M**isi tibi in principio p̄missem qd̄ medio irā remouerē nūc utiqz igni tuas carnes traderez. **S**urge ḡ et fuge de oculis meis. ne vltra te videam et male te perdā **M**ir aut̄ dei tristis abscessit eo qd̄ martirium p̄pessus nō esset **I**nterea euz rex liberos nō haberet. puer ei pulcherrim⁹ nascit. et Josaphat appellat **C**ōgregatē aut̄ rege infinitā multitudinē vt dñs p̄ ortu pueri immolarēt **L**v. astrologos cōuocauit. a qb⁹ qd̄ futurz eēt de filio suo diligentē quesitū **C**unctis aut̄ rñdentib⁹ eum magnū in potentia et diuicij futurum vn⁹ sapientior ex ipsis dixit. **P**uer iste q̄ nat⁹ ē tibi o rex nō in tuo erit regno s̄ in alio incomparabilē meliori **N**az illi⁹ quē p̄sequeris christiane religionis vt estimo futur⁹ ē cultor **H**ec aut̄ nō a se. sed inspirante deo dixit **A**udiens s̄ rex plurimuz expauescens in ciuitate seorsuz palaciū speciosissimū construi fecit. et ibi puerū ad habitandū posuit. ibi secū iuuenes pulcherrimos collocauit. p̄cipiens ill⁹ vt nec mortē nec se-

neētutē nec infirmitatē vel pauper-
tatē. vel aliquo qđ possz sibi affer-
re tristitiaz noiarent ei. Sed oia io-
cunda illi pponerent quatin⁹ mens
eius leticijs occupata nihil de futu-
ris cogitare posset. **S**iquem vero
ministrantium infirmari contingēt
hunc p̄tinus rex p̄cipiebat effici. et
aliū loco ei⁹ incolumem surrogari.
Precepit qz ne sibi de deo aliqua
facerēt mentionē. **E**o tempore erat
cum rege vir quidā christianissim⁹.
sed occultus q̄ inter nobiles regis
principes primus erat. **I**hic duz ali-
quando cū rege ad venādū iuisset
hominē quendā paupem pedē lesū
a bestia habētem ⁊ in terra iacentē
inuenit a quo rogat vt se suscipere
deberet quia sibi in aliquo forsitan
pdesse possz. **C**ui miles dixit **E**go
qđez te libēter suscipio s̄ in quo vti-
lis inueniaris ignoro. **E**t ille **E**go
homo sū medicus ⁊ boz. **S**i enī ali-
quis in verbis ledať congruā scio
adhibere medelaz. **M**iles autē ille **B**
pro nihilo reputauit. p̄pter deū ta-
men eū suscipiēs. eius curā egit. **L**i-
ri autem quidam inuidi et malicio-
si videntes predictum p̄uicipez in
tanta gracia regis esse ipsum apđ
regem accusauerunt qđ non solum
ad cristianoꝝ fidem declinassz sed
insup regnū sibi conabat surripere
turbaz etiā sollicitās et sibi p̄siliās.
Sz si hoc inquit ita esse o rex scire
desideras. ipsū secreto adducas et
vitaz hanc cito finiendā omemora
et gloziā regni tibi te velle derelin-
q̄re ⁊ monachoꝝ habitū assumere
asseras quos tñ ignoranter acce-
nus fueras p̄secut⁹. et tūc videbis

qđ tibi rñderit. **Q**đ cū rex oia vt il-
li suaserāt fecisset. ille doli ignar⁹ p-
fus⁹ lacrimis p̄positū regis lauda-
uit ⁊ vanitates mūdi remēorās qñ
totius hoc adimplendū cōsuluit.
Qđ rex audiēs ⁊ verū eē qđ illi di-
xerant credēs. furore repletus ē ni-
hil tñ sibi rñdit. **L**ir autē ppendens
qđ rex grauiter ⁊ b̄ba sua acceperat
tremens abcessit ⁊ medicū se h̄re ⁊
boz recolēs. oia sibi narrauit. **C**ui
ille. **N**otū tibi sit qz rex suspicat vt
p̄pter hoc dixeris qđ ei⁹ regnū vel
inuadē. **S**urge igit et comā tuā tō-
de ⁊ vestimēta abiciēs ciliciū idue
et summo diluculo ad regem ingre-
dere. **C**ūqz rex qđ sibi hoc velit intē
rogauerit rñdebis. **E**cce rex pat⁹
sū sequi te. **N**ā ⁊ si via p̄ quā cupis
ire difficilis sit. tecū tñ existētī facil-
mibi erit. **S**icut enī me sociuz habu-
isti in p̄speris. sic habebis p̄iter in
aduersis. **N**ūc g⁹ p̄sto sū qđ moza-
ris. **Q**đ cū ille p̄ ordinē fecisset. rex
obstupuit et falsarios arguēs. viz
āpliozi honore ditauit. **F**ili⁹ ergo
eius in palatio educat⁹ ad etatem
adultā puenit ⁊ i oi sapiētia plene
edoc⁹ fuit. **A**dmirās autē cur p̄ eū
sic reclusissz vnū de p̄seruis familia-
riorē secreto de hac re int̄rogauit
dicens se in mltā mesticia positū. p̄
eo qđ sibi foras egredi non liceret.
adeo vt nec cib⁹ sibi sapet neqz po-
tus. **Q**đ p̄ audiēs ⁊ dolēs equos
idoneos sibi parari fecit ⁊ choros
plaudētes añ eū mittēs. ne qđ sibi
fedū occurreret diligenter p̄hibuit.
Predicto g⁹ iuvene talit̄ p̄cedēte
qđā vice vn⁹ le. p̄sus et vn⁹ cec⁹ sū
bi obuiauē. **Q**uos ille vidēs ⁊ stu-

pens q̄ sint et q̄onam habeant inq̄
sunt. Et dixerunt mistri **P**assiones
iste sūt q̄ hoib⁹ accidūt. Et ille om̄i
bus hoib⁹ hec attingere solent. **N**e
gantib⁹ ill⁹ r̄nt. **N**oti g⁹ s̄ q̄ b̄ pati
d̄beāt. an sic indiffinite pueniūt. **E**t
illi. **E**t q̄s hoim̄ scire futura valet?
Valde igit̄ anxius esse cepit p̄ in
consuetudine rei. **A**lia d̄o vice quen
dam valde senē rugosā habentē fa
ciē et dorsū incuruatū. ⁊ cadentib⁹
dentib⁹ balbutiēdo loquentē inue
nit. **S**tupēfact⁹ aut̄ discē cupit visio
nis miraculū. **C**ūq̄ didiciss̄ q̄ pro
pter annorū multitudinē ad talem
statū venisset ait. **E**t q̄s est huius fi
nis? **D**icunt ei mors. **E**t ille. **E**st ne
mors oim̄ vel aliquoz? **C**ūq̄ di
dicisset oēs mori debere interroga
uit. **I**n q̄t annis hec supueniunt? **E**t
illi. **I**n lxx. vel centū annis senectus
inducit̄ deinde mors subsequit̄. **H**⁹
ergo iuuenis frequēt̄ i corde suo
recogitans. in multa desolatione e
rat. sed corā patre leticiam pretēde
bat. plurimū desiderās in huiusmo
di dirigi et doceri. **I**gitur quidam
monach⁹ vita et opinione perfect⁹.
habitans in deserto terre sennaar.
noie **B**arlaaz. **H**ic q̄ circa regis fi
lium fiebant p̄ spm̄ cognouit ⁊ mer
catozis hitum sumēs ad ciuitatem
illā deuenit. **A**ccedens q̄. pedago
go filij regis locut⁹ ē dicēs. **E**go cū
negociator sum. lapidē p̄ciosū vena
lem hēo qui cecis lumen tribuit. sur
dis aures aperit. mutos loq̄ facit.
insipientib⁹ sapiam infundit. **N**unc
ergo duc me ad filiū regis et hunc
sibi tradā. **C**ui ille. **V**ideris hō na
ture prudētis. sed v̄ba tua pruden
tie nō concordant. **N**ez tñ cū lapidū

noticiā hēam ipsū lapidē m̄ oñder
si talis fuerit vt asseris oprobriat⁹ a
filio regis. hōres maxios osequer̄.
Ad quē ille. **A**apis meus hāc insup
bz virtute qz q̄ non hz sanā oculo
rū aciē. et q̄ nō seruat integrā casti
tatē. si forte illū aspexerit ipsaz v̄tu
tē visibile quaz hz pot̄. **E**go at̄ me
dicinalis artis nō expers video te
sanos oculos nō h̄re. **I**filiū at̄ regi.
audiui pudicū eē ⁊ oculos pulcerri
mos et sanos h̄re. **C**ui ille. **S**i sic ē
noli m̄ oñdere. q̄a et oculos sanos
nō hēo et in p̄ccis sordescō. **N**unci
ans g⁹ b̄ filio regis. ipm̄ ad eū q̄n/
totius introduxit. **C**ū g⁹ introduc⁹
fuit et rex eū reuerent̄ suscepisset ait
Barlaā. **I**hec rex bñ fecisti qz de fo
ris paruitati apparētī nō attēdisti.
Nā rex q̄daz magn⁹ in curru de au
rato p̄cedēs cū q̄busdam attritas
vestes indutis et macie attenuatis
obuiasset. continuo de curru exiliens
ad eorū pedes p̄cidēs ipsos ado
rauit ⁊ surgens eos osculauit. **P**ro
ceres at̄ ei⁹ indigne b̄ ferentes h̄ re
gē sup̄ b̄ arguē formidātes s̄ri retu
lerūt quō rex magnificētie s̄gali in
digna fecisset. **I**sraē aut̄ regē sup̄ b̄
redarguit. **E**rat at̄ regis ōsuetudo
q̄ q̄n aliq̄s morti tradēd⁹ erat. rex
aū ei⁹ ianuā p̄conē tuba ad hoc de
putata mittebat. **V**espe g⁹ venien
te aū s̄ris ianuā tubaz sonari fecit.
Qū ille audiēs et de salute sua de
sperās. totā noctē insomnem durit
et testamentū fecit. **M**ane aut̄ facto
indut⁹ nigris vestib⁹ cuz vxore ⁊ fi
lijs ad fores palachj lugēs accessit.
Quem rex ad se ingredi faciens di
xit. **O** stulte si preconem fratris tui
cui nihil te deliquisse cognoscis adeo

tinuisti quomodo preces domi
ni mei in quem adeo timere non de
beas. qui sonabili tuba mihi mortē
significant et terribilem iudicis ad
uentum denunciant? Deinde quat
tuor capsas fieri iussit et duas eaz
extrinsecus auro vndiqz operiri et
ossibus mortuorum putridis imple
ri fecit. Duas vō pice liniri et gem
mis et margaritis preciosis impleri
fecit. Vocans qz illos magnatos
quos sciebat qucrimoniaz deposu
isse quattuor illas capsas an ipsos
posuit et que preciosiores essent in
quisiuit. Illi vero duas deauratas
maioris esse p̄ciū iudicauerunt. Pre
cepit ergo rex deauratas aperiri et
continuo inde fetor intolerabilis e
manauit. Quibus rex iste illis simi
les sunt qui gloriofis vestibus sunt
amicti. intus vero immundicia vici
orum sunt pleni. Deinde alias ape
riri fecit et ecce odor inde mirabilis
exalauit. Quibus rex. Iste illis pau
perimis quos honorauit similes s̄
qui etsi vilibus vestibus operiant̄.
intus tamen omni virtutum odore
resplendēt. Vos autem solum que
de foris sunt attenditis et que de in
tus sunt non consideratis. Et cōm
ergo illum regē tu quoqz fecisti. be
ne suscipiens me. Incipies ḡ. Bar
laam. cepit ei de mundi creatione et
hominis preuaricatione ac filij dei
incarnatione. passione. resurrectione
longū sermonez retexere nec non et
de die iudicij et de retributione bo
noz et malozum multa proferre et
seruientes idolis plurimum expo
bzare. ac de eozum fatuitate tale e
templuz ponere dicens. Sagittari

us quidam aucu'ā paruum nomi
ne philomenam capiens cum vellz
eaz occidere. vox data est philome
ne et ait. Quid tibi p̄derit o homo
si me occideris? Non enim ventrē
tuuz de me implere valebis. Sed si
me dimittere velles. tria tibi māda
ta darem. que si diligentius conser
uares magnam inde vtilitatem cō
sequi posses. Ille vero ad eius loq̄
lam stupefactus promisit qd eaz di
mitteret si hec sibi mandata profer
ret. Et illa. Nunquam rem que ap
prehendi nō potest. apprehendere
studeas. De re per dita et irrecupe
rabili nunqz doleas. Verbuuz incre
dibile nūqz credas. Hec tria custo
di. et bene tibi erit. Ille autem vt p̄
miserat eā dimisit. Philomēa ergo
per aera volans dixit ei. Ne tibi ve
qz malignum consiliuz habuisti. et
qz magnum thesaurum hodie per
didisti. Est ei in meis viscerib' mar
garita q̄ strutionis ouuz vincit ma
gnitudie. Qd ille audiēs valde cō
tristat' ē qd eā dimisit et eam appre
hendē conabat' dicēs. Veni in do
mū meā et oēm humanitatē tibi ex
hibebo et honorifice te dimittam.
Cui philomēa. Nūc p̄ certo cogno
ui te fatuū esse. Nā ex his que tibi
dixi nullū p̄fectū habuisti. qz et de
re p̄dita sic irrecuperabili doles. et
me tentasti cape cuz nequeas meo
itinere pergere et insup margaritā
tam grandem in meis viscerib' esse
credidisti cum ego tota ad magni
tudinem strutionis non valeam p̄
tingere. Sic ergo stulti sunt illi qui
confidunt i idolis quia plasmatos
a se adorant. et custoditos a se cui

vsq; ad monumentum pergentes.
protinus reuertunt suis vacantes
curis **T**ertius amic' est fides spes
caritas elemosina ⁊ cetera bō opa
que nos cum de corpore exim' pnt
precedere et pro nobis apud deuz
interuenire. et ab inimicis demoni
bus nos liberare **H**oc insuper ad/
dit dicens. **I**n quadam magna ci
uitate consuetudo fuit q; hominez
extraneum et ignotum omni anno
in pncipē eligebant. **C**ui omni po
testate accepta. quicquid volebat
facere licitum erat et sine omni con
stitutione terram regebat **I**llo igit
in oibus delicijs permanente et sp
lic esse estimante repēte ciues in euz
insurgebant. ⁊ per totam ciuitatez
nudum trahentes in remotaz insu
lam remittebant. vbi nec cibum nec
vestimentum inueniens. fame ⁊ fri
gore vrgebatur **T**andem quidam
alius sublimatus in regno cum illo
rum ciuium consuetudinē didicissz
infinitos thesauros ad insulaz illā
pemisit vbi post annum in exilium
relegatus. ceteris fame deficiētib'
ille immensis delicijs abundabat
Ciuitas hec. mūd' ē iste. ciues tene
brarum pncipes qui nos falsa de
lectatione mundi alliciūt. nobis q;
nō sperantibus mors superuenit ⁊
in locū tenebrarū demergimur. **D**i
uiciarum vero ad eternum locuz p
missio fit manibus egenoz. **I**git
cū **B**arlaaz perfecte regis filiū do
cuisset et ipse eum iam relicto patre
sequi vellet. dixit ad eum **B**arlaaz
Si hoc feceris. cuidam iuueni simi
lis eris qui cum quadam nobilez
nollz desponsare vxorem. ipse renu

ens aufugit. et in quendā locuz de/
ueniens virginē cuiusdā senis pau/
peris filiā laborantē ⁊ ore deū lau
dātē vidit. **A**d quā ille **Q**uid ē qd
agis mulier? **C**ū enim ita paup sis
gras tamen agis deo aci magna
recepisses ab eo. **A**d quem illa **S**i
parua medicina sepe a magno lan
guore liberat. sic grā actio in par
uis donis magnozū effici' audiriz
donoz **H**ec tñ q; extrinsec' sunt. no
stra non sūt. s; ea que in nob sunt no
stra sunt **A**deo magna accepi qā
me ad imaginez suā fecit. intellectu
m dedit. ad suā glam me vocauit.
et ianuaz regni sui m aperuit. **P**ro
tātis igit donis ipsū laudare que
nit **V**idēs iuuenis ei' prudētiā. eā
a p're petijt in vxorē **C**ui ille **I**filiaz
meā accipe nō vales q; diuitum ⁊
nobiliū fili' es. ego at pauper sum.
Sed cum ille instaret. ait senex **N**ō
possū eā tibi dare vt in domū p'ris
tui ducas eam cum vnica m sit **E**t
ille **A**pud vos manebo. ⁊ vob me
in oibus oformabo **D**eponens g'
p'ciosū ornamentū. habitū senis in/
duit. et secū manens ipam in vxorē
suscepit. **P**ostq; vō senex diuti' eū
pbauit. in thalamū eū duxit et im
mensū pond' diuiciaz qntū vnqm
viderat sibi oñt ⁊ oia sibi dedit **D**i
xit ei **I**osaphat **C**onueniē me tā
git ista narratio et a te hoc dictum
esse de me estimo. **S**ed dic m p' q't
annoz es et vt i ouersaris qā a te
nunq; volo separari **E**t ille. **A**nno
rū sū. ⁊ .i. in desertis t're sennaar de/
gens. **C**ui **I**osaphat **A**mplius paf
m appares. .x. annoz. **E**t ille **S**i a
naitate oēs annos meos qris di

scere. bene eos estimasti. sz nullo mō
a me in mēsurā vite cōputant. q̄t̄q̄t
in vanitate mūdi expensū sūt. **T**unc
enim in interiore hoīe mortuus erā
et annos mortis nūq̄ vite noiabo.
Cū igit̄ **J**osaphat eum in desertuz
sequi vellet dixit **B**arlaaz. **S**i hoc
feceris ⁊ tuo cōsortio carebo. et per
secutiōis fratrib⁹ meis autor existā.
Sed cum tempus oportunū vide
ris. ad me venies. **B**arlaā g⁹ regl.
filiū baptisās ⁊ i fide optime iſtru
ens. eū osculat⁹ est ⁊ ad locū suū re
uers⁹. **P**ostq̄ aut̄ rex filiū suū factū
christianū audiuit. in dolore nimio
posit⁹ ē. **Q**uē quidā amic⁹ su⁹ noīe
Arachis consolans ait. **N**osco rex
quendā senē eremitā noīe **N**achoz
qui de nra secta est qui p oīa **B**ar/
laam filis ē. **H**ic g⁹ **B**arlaam se si/
mulās pmo christianoz fidē defen
det. deinde se supari pmittet ⁊ oīa
q̄ docuerat reuocabit ⁊ sic filius re
gis ad nos redibit. **A**ſſipto g⁹ p̄n
ceps magno exercitu ad q̄rendū
Barlaā iuit ⁊ eremitā illū capiēns
se **B**arlaam cepisse dixit. qd̄ fili⁹ re
gis audiēs captū .s. mgr̄z suū ama
re fleuit. **H** postmodū p dei reuelati
onē hūc non esse cognouit. **I**ngres
sus g⁹ pater ad filiū ait. **F**ili mi in
tristitia magna me posuisti ⁊ meaz
caniciē inhonorasti ⁊ lumē oculozū
meoz abstulisti. **Q**uare fili h̄ fecisti
⁊ deoz meoz cultū reliq̄isti? **C**ui il
le. tenebras p̄ fugi. ad lumē cucur
ri. ⁊ errozē deserui. ⁊ veritatē agno
ui. **N**oli at̄ frustra laborare quoni
am nūq̄ ab ipso christo me posses
fuocare. **S**ic ei tibi impossibile ē al
titudinē celi manu tāgē. aut maxi

mū ficcare pelag⁹. sic ⁊ istud eē cog
nosce. **T**ūc rex ait. **E**t q̄s horū mihi
actor est maloz nisi ego. q̄ tam ma
gnifica tibi feci q̄ nunq̄m aliq̄s pa
trū fecit filio suo? quaprop̄ p̄zau/
tas tue volūtatis cōtētio effrenata
aduersus caput meū te insanire fe
ci mēito astrologi i natiuitate tua
dixerunt te arrogantē. ⁊ pentibus
inobediētē futurū. **N**ūc dō si m̄ nō
adq̄ueris. a mea discedes filiatio/
nez. p̄ p̄re inimic⁹ effect⁹ illa nā tibi
faciā q̄ nec hostib⁹ adhuc feci. **C**ui
Josaphat. **C**ur rex c̄staris qz bono
rū p̄iceps sū effect⁹? **Q**uis vnq̄z p̄
in sui filij p̄speritate c̄stis apparuit?
Nō ergo iā p̄rem vocabo te. sed si
m̄ aduersaris sic a serpente fugiā a
te. **R**ex ergo ab eo cū ira discedēs
arachi amico suo notā fecit filij du
riciā q̄ sibi cōsuluit vt nō asp̄is ver/
bis cum eo vterē. q̄a blandis et le
nibus puer meli⁹ traherē. **S**equē
ti ergo die rex ad filiū venit ⁊ circū
plectens osculabat̄ euz dicens. **F**i
li dilectissime honora caniciēz p̄ris
tui. **V**erere fili patrem tuuz. an no
scis quale bonuz est patri obedire
et euz letificare. sic econuerso malū
est ipm̄ exacerbare? **Q**uotq̄t enim
fecerunt male perierunt. **C**ui **J**osa
phat. **T**empus amandi et tempus
odiendi. tempus pacis et tempus
belli. nullo enim modo auertentib⁹
se a deo nos obediē debemus siue
sit mater siue pater. **V**idens ergo
pater eius constantiaz ait. **E**xquo
tuam video pertinaciam. nec mihi
obedire vis saltē veni ⁊ ambo pa
riter veritati credamus. **B**arlaam
enim qui te seduxit a me vindus te

netur **N**ostri igitur et vestri cū barlaam conueniant et preconē mittā vt omnes gallilei sine timore veniant. **E**t disputacione incepta. si vester barlaam obtinuerit. vobis credemus. **S**i autēz nostri nobis consentietis. qđ cū regi filio placuisset et illi cū simulato barlaam ordinalent quomodo prius debebat simulare se fidem christianorum defendere et postea se pmittere superari omnes isimul conuenerunt. **C**ōuersus ergo Josaphat ad nachor dixit. **N**ostri o barlaaz q̄liter me docuisti. **S**i ergo fidem quā me docuisti defenderis in doctrina tua vsq; in finez vite pmanebo. **S**i autē supatus fueris. statim in te cōtumeliā vindicabo et cor tuum et linguā extra hēs. canibus dabo ne aliq̄ similiter psumant filios regum in errorem mittē. **I**his auditis Nachor tristis et pavidus vehementer effectus ē videns se ipsū in foueā quā fecit decidisse. **A**niaduertēs igr̄ agnouit melius esse filio regis adherere vt periculuz mortis euadere possz. **R**ex autē sibi palam dixerat vt fidez suā sine timore defēderet. vñ 9° rhetoz surgēs dixit. **T**u ne es barlaā q̄ filius regis seduxisti? **E**t ille. **E**go sum barlaā q̄ filiū regis nō in errorem misi. s; ab errore liberaui. **E**t rhetoz. **C**um eximij et mirabiles viri deos nostros adorauerūt. quō tu aduersus eos audes insurgere? **E**t ille respondēs ait. **C**aldei. greci. et egiptij errātes creaturas deos eē dixerūt. **N**ā caldei elemēta deos esse arbitrati sunt. cū ip̄a creata sunt ad vti-

litate hominū vt eoz dñatōni sba ceant et multis passionibus corrūpantur. **G**reci q̄q; nephādos homines deos putabāt sicut saturnū q̄ aiūt filios suos comedisse virilia sibi abscidisse et in mare picisse et venezem inde natā fuisse. **A** filio q̄q; suo alligatū in tartarū. pietū esse. **J**upiter q̄q; rex alioz deozum esse describit. **Q**uē tamē in aialia sepe trāsmutatū dicunt vt adulteria cōmitteret. **V**enerē q̄q; deā et adulerā dicūt. **N**ā aliq̄n habuit virū mechū. **M**artē. aliq̄n Adonidem. **E**giptij autē aialia coluerūt. s. ouem. vitulū. porcū et hmōi. **C**hristiani autē filiū altissimi colunt. q̄ d̄ celo descendit et carnē assumpsit. **C**epit ergo Nachor fidez christianoz euidēter defendere et rationibus omni re ita q̄ rhetozes muti effecti nihil onino rñdere sciuerunt. **J**osaphat ergo vehementer exultabat eo q̄ dominus p̄ initium veritatis. veritatem defendisset. **R**ex autem nimio furore repletus est. **J**ussit igit̄ consilium dissolui quasi de his seq̄ti die denuo tractaturus dixitq; Josaphat patri. **A**ut magistrū meū pmitte mecum hac nocte manere vt simul de respōsionibus fiendis crastino cōferam et tu tuos tecū assumas et cū eis cōferas. aut tuis mecum pmissis accipe meū alioqui nō iusticiam sed violentiam exercebis. **Q**uapropter Nachor sibi cōcessit spem adhuc habens q̄ eum seduce ret. **C**ū ergo fili⁹ regis cum Nachor domum redisset. **D**ixit ei Josaphat. ne putes me ignoratē q̄s sis.

o o a

Scio eni te nō esse barlaā. sed Ma-
chor astrologum. **I**ncipiens q̄q̄
Josaphat. viam salutis ei predica-
uit et euz ad fidem conuertens ma-
ne ad eremum misit. vbi quoq̄ ba-
ptisima suscipiēs vitam duxit eremi-
ticam. **M**agus autem quidaz
nomine theodas hec que gereban-
tur audiens. ad regez concitus ve-
nit et q̄ filiū suuz ad leges patnas
redire faceret. **C**ui rex. **S**i hec fe-
ceris statuam eneam tibi erigā et ip-
si sicut dñs sacrificium offeram. **E**t
ille. **I**n filio tuo cunctos remoue et
mulieres ornatas et decoras intro-
duci precipe vt semper cum eo sint
et mīstrēt ei. cōuersētur et morētur
cū eo. **E**go aut vnū de spiritib⁹ me-
is ad eū dirigā qui eū inflāmabit
ad libidinē. **N**ihil enī iuuenes sic
potest seducere sicut facies muliez.
Rex autē q̄dam cū filiū vix habuiss-
et dixerunt pitissimi medici q̄ si i-
fra. x. ānos solē vel lunā viderit. lui-
mine oculoꝝ p̄uabitur. **R**ex g⁹ in
petra spelūca excisa filium ibi vsq̄
ad ānos. x. manē fecit. **Q**uib⁹ fini-
tis iussit rex vt ante eū oīm rerū ge-
nera adducerent. vt omniū noīa et
noticiā posset habere. **A**ductis g⁹
ante eū auro et argēto. lapidib⁹ p̄-
ciosis. vestib⁹ splendidis. equis re-
galibus omniuz rez generib⁹ cum
de vniuscuiusq̄ nomine interroga-
ret. ministri omnium sibi nomina in-
dicabant. **C**um aut nomē mulierū
anxie discere querēt. spatarius re-
gis dixit demones eas eē que hoi-
nes seducunt. **R**ege autem interro-
gante filium quid inq̄t de omnib⁹
que viderat plus amaret. **Q**uid in-

quit pater aliud nisi demōes illos
qui seducūt homines? **I**n nullo ei
sicut in his sic exarsit aīa mea. **N**ō
igitur putes te filiū supare nisi hoc
modo. **R**ex ergo omnib⁹ ministris
eiectis. puellas decoras ei sociauit
que eū sp̄ ad libidinē p̄uobāt nec
habebat aliuz ad quē respicēt aut
cuz quo loquerēt vel cū quo velle-
retur. **M**alignus vero spirit⁹ a ma-
go missus i iuuenē irruit et magnū
intus caminū ignis accēdit. **M**alig-
nus ergo sp̄s intus flāmabat. **I**pu-
elle autem exteri⁹ dirū excitabant
ardorez. **Q**ui se tam fortiter vexa-
ri sentiens turbabat et deo se totū
recōmendauit. diuinaz solationē
recepit et omnis temptatio abcessit.
Deinde quandā puellā pulcherri-
mam cuiusdā regis filiā. sed tñ p̄e-
orbatā ad eum misit. **C**ui cum vir
dei predicaret. illa respōdit. **S**i me
ab ydoloꝝ cultura saluare deside-
ras coniūgere mihi nuptiaz copu-
la. **N**am et xpiani coniugia non ab-
horrēt sed laudāt qz p̄iarche eoz
et p̄phete et petrus eoz apostolus
coniuges habuerūt. **N**ō quā ille. **I**n-
aniter mulier ista m̄ p̄seq̄ris. **I**per-
mittitur quidē xpianis vxores du-
cere sed nō his qui p̄miserūt xp̄o
virginitatem seruare. **E**t illa. **E**st
ita vt vis. **S**z si aīaz meā saluāe de-
sideras vnā miniāz peticōnē m̄ p̄fi-
ce. **C**oncumbe mecū tñ hac nocte
et p̄mitto tibi q̄ sūmo diluculo ef-
ficiar xpiana. **N**ā si vt dicitis gau-
diū est angelis sup vno peccatore
penitentiam agente. auctori con-
uersionis nonne magna merces
debetur? **S**emel tantuz mihi ad q̄-

esce et sic me ipsa saluabis. **I**lla g^o
turri aie illi fortit^r ecut^e cepit. **Q**uod
demon videns socijs suis ait videt.
qm^o puella illa cocussit q^o nos no
potuim^o comouere. **V**enite g^o in eu
fortit^r irruam^o ex quo agruum tps
habem^o. **C**ernes g^o sanct^o iuuenis
se tam fortiter captiuat^u. qz q^o ocu
piscetia incitabat q^o sal^o vni^o puelle
dyabolo suggerete ipm commoue
bat lacrimis infus^o oroni se dedit.
In qua oratione obdormiens. vidit
se duci a quibusda viris i quoda pra
tu decoris florib^o exornat^u vbi so
lia arboz dulce sonu reddeb^{at} au
ra q^o daz grata agitata q^o odore mi
rificu emanabat. vbi fruct^u visu spe
ciosissimi q^o gustu desiderabiles. vbi
sedes posite erat auro q^o gemis fa
bricate. **L**ecti lucidi cu preciosissimis
ornamentis. aq^o limpidissime pterflu
entes. **D**e hic in ciuitate ipm intro
duxer^ut cuius muri ex auro obzizo
erat q^o claritate mirabili ffulgebat
Ubi etheri quida exercit^u canticuz
cantates. qd^o auris mortal^u nuq^o au
diuit dictu qz e^o **I**ste est bt^oz locus
Du aut^o vni vellent eum reduce ro
gab^{at} vt se ibi manere pmitterent
Qui dixeru^ut **C**u magno labore ad
huc venies huc si t^u tibi vim iferre
pot^{er}is. dein ad loca tetrima ipsuz
dixeru^ut oi feditate plena dcm qz e^o
ei **I**ste e^o loc^o iusto^o **C**u aut^o euigi
lasset. pulcritudo illi^o puelle q^o cete
raz stercoze fetidior ei videbat^u. ve
ru cu maligni sp^us ad theodaz re
diss^{et} q^o ip^e eos ex pbzaret. dixeru^ut
Priusq^o ligno crucis signaret. irru
entes fortit^r ipm o^obaui^umus. **U**t

autem se ipm signo crucis signauit
nos psecut^o e^o cu ira **T**uc **T**heodas
cu rege ad eu intrauit speras q^o ei
psuadere posset. **S**z p^ocus magus
capt^o e^o ab eo que cape voluit q^o ab
eo ouer^o baptisma suscepit et lau
dabile vita duxit **R**ex g^o desperas
dimisit ei de consilio amicoz dimidi
um regni sui **I**lle at licz destu tota
mete desiderat^u t^u p^o fidei dilata
tion^e ad tps ipsu regnu suscepit et
in suis ciuitatib^o templa et cruces
erexit et omnes ad christum couer
tit. **P**ater tandem filij rationibus
et predicationibus assensuz prebes
fidez christi recepit et ad baptismu
suicipiens et totu regnu filio dimit
tens. ip^e penitentie operibus vaca
bat et post hoc laudabilem vitam
finit **J**osaphat aut^o barachia re
gem prenuntians pluries fug^e vo
luit sed semper a populo capt^o vir
tandez fug^e valuit. **C**u igi^o p^o def
tu pergeret. cuidam pauperi rega
lem habitum dedit et ipse in paup
rina veste remansit. **D**yabolus au
tez multas parabat ei insidias **A**li
quando enim gladio euaginato in
eum irruerat et percutere minaba
tur nisi restitisset **A**liq^u in forma fe
rarum sibi apparebat frendens et
diru mugitum emittens. **I**lle aut^o
dicebat. d^os mihi adiutor no time
bo qd^o faciat m^o ho duob^o g^o anis i
eremo **J**osaphat vagab^uo^o malit
nec barlaaz inuenire potuit **E**ade
spelunca inuenit q^o ante ostiuz stas
dicebat. **B**ndic p^o bndic. **C**ui^o vo
cez barlaam audiens. foras exili
ens et osculantes se. feruentissimis

se alterum amplexibus constringe-
bant. nec faciri poterant. **R**ettulit
autē **J**osaphat barlaam omnia q̄
acciderant. **E**t ille immensas gr̄as
egit deo. **M**ansit autē **J**osaphat ibi
annis multis in abstinētia mirabili
et virtute. **T**andē opletis dieb' bar-
laam i pace quieuit. **J**osaphat igit̄
anno xxv. regnū deserens xxxv. an-
nis eremiticuz laborem subiit. et sic
multis clarus virtutib' in pace quie-
uit. et cū corpore barlaam posit' fu-
it. **Q**uod audiens rex **B**arachias
illuc cū magno exercitu venit. et cor-
pora reuerent' assumēs in ciuitatez
suā transtulit ad quorū tumulū mi-
racula multa fiunt.

De sancto Pelagio.

Pelagius papa mltē sancti-
tatis fuit. ac in pontificatu
laudabilē se gerēs. **T**andē
plenus bonis opibus in pace quie-
uit. **N**on fuit autē iste **P**elagius pre-
decessor sancti **G**regozij. sed alius
ante ipm. **H**uic eni **P**elagio succes-
sit **J**ohes tertius. **J**ohi **B**enedict' **P**elagius.
Pelagio **G**regozius. **T**pe ergo hui' **P**elagij lon-
gobardi in italiā venerūt. et qz mul-
ti hmōi hystoriā ignorare pbanē.
Ideo h' eā inserendaz decreui. put
i hystoria longobardoꝝ quā pau-
lus lōgobardoꝝ hystoriograph' **o**-
pilauit. et in diuersis libris et chro-
nicis explanata habet. **H**ens eniz
q̄dam erat germanica plurimū po-
pulosa. que de litorib' oceani par-
te septentrionali egressa cū de scan-
dinaria insula p belloꝝ mltā certā-
mia diuersazqz trazz circuit'. tādē
pannoniā deuenissent vltra nō au-

dens procedere. sibi in ea perpetue
habitationis sedez instituit. **H**ic pri-
mo ymuli postea **L**ongobardi ap-
pellati sunt. dū autē adhuc residerēt
in germania. **A**gamon rex **L**ongo-
bardoꝝ septē pueros in piscinaz a
meretrice ad necandum p̄ictos in-
uenit. quos vno partu dicta mere-
trix ediderat. **Q**uos cū rex casu re-
pertos cū hasta admirās reuolue-
ret. vnus eoz hastam manu tenuit.
Quem rex videns et stupens nutri-
ri fecit. et **L**amissionem vocauit ma-
gnū eū esse futurū prenunciās. qui
tante p̄bitatis extitit q̄ mortuo re-
ge lōgobardi eū regē fecerūt. **P**er
ferme idem t̄pus. s. anno dñi ccccix.
dū q̄daz ep̄s arrianus vt ait **E**u-
tropius quēdā noīe **B**arnabā ba-
ptizare volens diceret. **B**aptiso te
Barnaba p̄ filiū in spiritu sancto.
filiū et spiritum sanctū minozē patre
per hoc oñdere volens sbito aqua
disparuit. et baptisandus ad ecclesi-
am confugit. **P**ost h' longobardis
his preerat q̄dam rex nomine **A**lbu-
inus vir quidem fortis et strēnuus
qui euz rege **G**ibitanoꝝ plium ge-
rens eius exercitū vtriuqz et regem
interfecit. **Q**uapropter fili' predicti
regis occisi. qui sibi in regnū succes-
serat in vltionez patris sui vtra **A**-
lbuinū manu armata p̄cessit. cōtra
quē **A**lbuinus exercitū suuz mouit
et ipsū superans interfecit. **F**iliā qz
suam nomine rosimundā captiuaz
ducens. in vxorem accepit. **S**ed et
de capite ipsi' regis cupam sibi pa-
rauit. quam argento circūcludens
inde bibebat. **I**n illis autē diebus
Justin' minor imperium guberna-